

СУЧАСНА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ГРОМАДСЬКИХ ТА САКРАЛЬНИХ БУДІВЕЛЬ

Кравчук Ю.Р., *гр. А-411*

*Науковий керівник – Худяков І.О., старший викладач (кафедра
Архітектури будівель та споруд, ОДАБА)*

Анотація. Стаття присвячена розгляду громадських та сакральних об'єктів сучасної архітектури України. Зроблено висновок про те, які типи будівель будуються в Україні, сформульовано причини гальмування розвитку української сучасної архітектури.

Актуальність. Новації у сфері будівельних технологій та матеріалів дають змогу вільно реалізовувати задуми архітекторів, мінімізують обмеження, пов'язані з можливостями матеріалів. Нові ефективні матеріали дозволяють створювати незвичайні та оригінальні форми; виробництво, орієнтоване на замовника, дає можливість додати індивідуальності та неповторності будівлям, що проєктуються. Проте досить часто архітектори й надалі продовжують орієнтуватися на традиції та образи минулого при вирішенні нових завдань архітектури.

Основний текст. Українська архітектура вражає великою кількістю будівель, зведених за часів Радянського Союзу – готель «Салют», київський крематорій на Байковому та будинок УкрІНТЕІ, який ще називають "тарілкою". На думку архітектора Анни Кириї, «стан цих будівель, які можна назвати хоч і радянською, але сучасною архітектурою занедбаний». За часи своєї незалежності Україна, хоч і повільно, але все ж таки розвивається в сфері архітектури та будівництва.

Розглянемо особливості сучасної архітектури України на прикладі нових громадських та сакральних будівель.

Театр на Подолі (м. Київ). Театр був заснований 1987 року. Сучасний вигляд будівля набула після реконструкції і була відкрита 2017 року. Автором проєкту є харківський архітектор Олег Дроздов.

Реконструкція театру на Подолі супроводжувалася скандалами. Кияни та експерти сперечалися з приводу фасаду будівлі: одні вважали, що він не вписується в архітектуру Андріївського узвозу, інші – що це приклад сучасної архітектури, якої так не вистачає місту. При реставрації використовували цеглу зі старої споруди.

Рис. 1. Нічний вигляд театру в контексті існуючої історичної забудови [1]

Верх будівлі облицьований фальцевим металом, завдяки чому зливається із зеленню пагорба [1]. Проект театру став переможцем всеукраїнського архітектурного конкурсу Ukrainian Urban Awards. Проект Drozdov&Partners отримав не тільки гран-прі, а й зайняв 1 місце в номінації Архітектура культурно-соціальних об'єктів.

БФК CASCADE PLAZA (м. Дніпро). Характерною відмінністю даного проекту є те, що будівля проектувалася з врахуванням майбутньої забудови кварталу. Автором проекту є архітектор Олександр Дольник. Архітектору не цікавила точкова забудова, він мислив комплексно і глобально. Його ідею можна назвати революційною, оскільки даний комплекс безпосередньо вплинув і на прилеглі квартали та транспортні потоки.

Багатофункціональний торговий комплекс складається з трьох торгових поверхів, трьох житлових каскадів на 117 квартир, аналогів яких немає в Україні, SOHO Beauty Center, дитячого центру «CASCADE PARK» і паркінгу на 300 машиномісць.

Рис. 2. БФК CASCADE PLAZA на Катеринославському бульварі в Дніпрі [2]

Чільне місце в сучасній архітектурі України посідає будівництво сакральних споруд. Архітектори при проектуванні звертаються до традицій минулого, а також експериментують з новими раніше не випробуваними формами.

Так, прикладом інноваційних рішень можуть слугувати Церква Різдва Пресвятої Богородиці, Патріарший Собор, Храм Святого Луїджі Оріоне.

Церква Святого Луїджі Оріоне (м. Львів), 2008 рік. Розділеність території колектором зумовила об'ємно-просторове вирішення будівлі, як частину від цілого. Хоча ділянка знаходиться за межами історичного центру Львова, що входить до світової спадщини Юнеско, візуальний зв'язок з ландшафтною домінантою заповідної території – горою Високий Замок спонукав до трансформації природної форми гори в архітектурну модель будівлі. Плавна форма покриття підвищується над святилищем церкви, переростаючи в купол. Хвилююча лінія поздовжнього фронтона споруди повторює силует гори Високий Замок, яка служить живописним фоном для будівлі з північної сторони. Церква стає частиною природного оточення і не протистоїть йому. Великі звіси даху як у церквах хатного типу створюють домашню атмосферу і притягують жителів [3].

На думку Антона Коломійцева, асистента кафедри архітектурного проектування «Львівської політехніки», одна з головних відмінностей цього храму в тому, що він не вертикальний, а горизонтальний, це фактично нова інтерпретація церкви "хатного" типу.

Рис. 3. Храм Святого Луїджі Оріоне [3]

Патріарший собор (м. Київ) – головний собор Української греко-католицької церкви. Підвісний купол, що тримається в повітрі на чотирьох кріпленнях, – унікальна на сьогоднішній день конструкція, створення якої вимагало застосування найновіших технологій. Звичайні будівельні матеріали не надавалися для реалізації такого архітектурного задуму. Було вирішено відлити повністю купола з розчину склофібробетону – особливої суміші бетону, піску та

скловолокна, вироби з якого вирізняються своєю довговічністю та легкістю, що дуже важливо для такої великої форми. Унікальне конструктивне рішення – відсутність класичних опорних елементів для купола діаметром 22м, створює враження, що тримає його невидима небесна сила. Центральне склепіння Патріаршого собору Воскресіння Христового покрите патинованою (зеленого кольору) мідною бляхою. Для цих робіт було використано 9,5 тон міді.

Стіни Собору – це монолітний залізобетон. На глибину 12м встановлено металевий каркас з 877 паль, кожна з яких має діаметр 400мм. Палі обв'язані бетонним розчином товщиною 1,2м [4].

Крім нового будівництва, українські архітектори також працюють над проектами реновації існуючих об'єктів. Так, В Івано-Франківську завод “Промприлад” перетворюється на культурний простір, а група компаній AVG розробила CoWorking проект, де на території виробничого комплексу планується організувати простір для комунікації. Наразі дані задуми лишаються на стадії проектування і не є реалізованими.

Висновки та результати. Українська архітектура розвивається не досить стрімкими темпами з огляду на певний ряд причин. Українські архітектори підпорядковані замовнику, який диктує свої смаки та інтереси, через що часто архітектор є не митцем, а стає виконавцем, який керуючись нормативами втілює чужі задуми. Не менш важливу роль відіграє комерційний характер будівництва, який не дозволяє вийти за рамки встановленого бюджету на користь реалізації індивідуального неповторного архітектурного проекту.

Переважно в Україні будуються торговельні центри, бізнес-центри, рідше – культурно-соціальні об'єкти. Сакральне будівництво в більшості розвивається на західній Україні, чому сприяє фінансування за рахунок благодійних коштів та пожертвувань вірян.

Література:

1. Театр на Подолі Веб-сайт. URL: <https://bzh.life/ua/mesta-i-veshi/o-teatre-na-podole-napisal-avtoritetnyi-zhurnal-pro-arhitekturu>
2. Як бізнесмен вплинув на архітектуру Дніпра. Веб-сайт. URL: <https://styler.rbc.ua/ukr/zhizn/biznesmen-preobrazil-arhitekturu-dnepra-1492519326.html> (дата звернення 21.04.2020).
3. Церква Святого Луїджі Оріоне. Веб-сайт. URL: https://symmetry.com.ua/projects/ua_orione (дата звернення 21.04.2020).
4. “Собор нашої єдності” – книга про Патріарший собор Воскресіння Христового у Києві. Веб-сайт. URL: <http://kyivsobor.ugcc.org.ua/sobor-nashoji-jednosti-knyha-pro-patriarshyj-sobor-voskresinnya-hrystovoho-u-kyjevi/> (дата звернення 21.04.2020).